

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 38

Rozeslána dne 10. prosince 2019

Cena Kč 86,-

O B S A H:

56. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky o poskytnutí jednorázového finančního příspěvku v souvislosti s projektem Českého domu Bratislava
  57. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Protokolu o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat
-

56**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 11. listopadu 2019 byla ve Valticích podepsána Dohoda mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky o poskytnutí jednorázového finančního příspěvku v souvislosti s projektem Českého domu Bratislava.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 3 dnem podpisu.

České znění Dohody se vyhláší současně.

Dohoda mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky**a****Ministerstvem zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky****o poskytnutí jednorázového finančního příspěvku****v souvislosti s projektem Českého domu Bratislava**

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky a Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky,

potvrzující svůj zájem a odhodlání přispívat k prohlubování vztahů mezi Českou republikou a Slovenskou republikou, k podporování krajanských aktivit, včetně jejich sdružení a spolků udržujících a rozvíjejících národní povědomí, tradice a zvyky a porozumění mezi oběma zeměmi, a k rozšiřování dvoustranné spolupráce a dalšímu posilování česko-slovenské vzájemnosti,

v přesvědčení, že rozvoj vzájemných mezistátních vztahů přispívá k lepšímu porozumění mezi lidmi a národy žijícími v České republice a ve Slovenské republice,

vycházející z politické dohody nejvyšších státních představitelů České republiky a Slovenské republiky recipročně podpořit zřízení a fungování Českého domu Bratislava a Slovenského domu v Praze,

berouce do úvahy skutečnost, že vláda České republiky finančně podpořila zřízení Slovenského domu v Praze,

a s ohledem na rozhodnutí Ministerstva zahraničních věcí České republiky otevřít Český dům Bratislava a následný souhlas Ministerstva zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky s jeho otevřením a s recipročním participováním na tomto projektu stejně jako česká strana participovala na otevření Slovenského domu v Praze

se jako smluvní strany dohodly takto:

Článek 1

Ministerstvo zahraničních věcí a evropských záležitostí Slovenské republiky poskytne jednorázový finanční příspěvek na zřízení Českého domu Bratislava ve výšce 376 000,- eur (slovy: třístasedmdesátšesttisíc eur).

Článek 2

Finanční příspěvek podle čl. 1 bude uhrazený bezodkladně po podpisu této dohody, nejpozději však do 14. listopadu 2019, a to na účet Českého centra Bratislava.

Článek 3

Tato dohoda nabývá platnosti dnem jejího podpisu.

Dáno ve.....Valticích..... dne .....11. listopadu 2019.....ve dvou původních vyhotoveních, každé v českém a slovenském jazyce, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Za Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Martin Povejšil v. r.
náměstek ministra

Za Ministerstvo zahraničních věcí
a evropských záležitostí Slovenské
republiky

František Ružička v. r.
státní tajemník

57**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 12. října 2017 byl v Lillafüred přijat Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat.¹⁾

Jménem České republiky byl Protokol podepsán v Kyjevě dne 16. března 2018.

S Protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky jej ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u vlády Ukrajiny, depozitáře Protokolu, dne 3. října 2019.

Protokol vstupuje v platnost na základě svého článku 26 odst. 3 s odkazem na článek 21 odst. 3 Rámcové úmluvy dne 1. ledna 2020 a tímto dnem vstupuje v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Protokolu a jeho překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

---

¹⁾ Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, přijatá v Kyjevě dne 22. května 2003, byla vyhlášena pod č. 47/2006 Sb. m. s.

Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians

THE PARTIES TO THIS PROTOCOL

- IN ACCORDANCE with their tasks, arising from the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, hereinafter referred to as the "Carpathian Convention" (Kyiv, 2003), of pursuing a comprehensive policy and cooperating for the protection and sustainable development of the Carpathians;
- AWARE of the importance of agriculture and rural development for the Carpathian region in terms of economy, social aspects, environment, natural and cultural heritage;
- CONSCIOUS of the various natural, local resources in the Carpathian Countries, their rural realities and specificity and variety of agricultural practices;
- AIMING at promoting measures and programs, which use the potential of agriculture and rural areas to reduce rural poverty, provide and diversify incomes to local population, sustain the viability of the rural regions and improve the quality of life to attract people to live and produce using local renewable resources in the mountain area;
- IN ACCORDANCE with the provisions of the Carpathian Convention, such as Article 7 on sustainable agriculture and forest management, Article 4 on conservation and sustainable use of biological and landscape diversity, and Article 11 on cultural heritage and traditional knowledge;
- TAKING INTO ACCOUNT the Common Agricultural Policy of the European Union and the goals of achieving food security, improving nutrition and promoting sustainable agriculture of the Sustainable Development Goals (SDGs) for the period of 2015 – 2030;
- ACKNOWLEDGING the endeavours and achievements within the Council of Europe aiming to support socio-economic viable rural areas and maintaining agricultural activities through measures in the framework of European Union's cohesion policy and specific agri-environment measures, and compensatory payments for agriculture in mountain areas;
- AIMING at contributing to a more effective implementation of existing legal instruments, and building upon international programs;
- TAKING INTO ACCOUNT that the efforts to support and to maintain sustainable development in the agricultural sector, with an integrative approach in the Carpathian rural areas, cannot be achieved by one country alone, and they require interregional and transnational cooperation;

- AWARE of the challenges related to climate change impacts, such as changes in the frequency and severity of drought, floods, extreme weather events and reduced food and water security;
- RECOGNIZING the needs and interests of mountain farmers and the specificity of agribusiness and livelihoods in the mountain areas;
- AWARE of the many threats coming from impacts of global changes including raising or strengthening existing barriers for processing and selling typical products on global markets;
- RECOGNIZING the diversity of agricultural practices among and within the Carpathian Countries;
- AWARE of the economic, ecological and social importance of ruminant herding and the maintenance and improvement of mountain pastures and meadows;
- RECOGNIZING the potential role of agriculture on prevention of erosion and land degradation and contribution to risk management and its role in the preservation of the quality and quantity of surface and groundwater reservoirs;
- AWARE of the common character of the actual and future challenges for agricultural activities and practices as well as for rural areas and the added value of trans-boundary cooperation in exchanging Carpathian-wide experiences for accessing the global food markets;
- AWARE of the importance of avoiding human depopulation and abandonment of farming in mountain areas by young generations;
- AIMING to cooperate on the sustainable development of agriculture and of rural areas based on local resources to protect traditional practices, knowledge and species, to safeguard cultural landscapes and to improve and promote durable economic progress;
- EMPHASISE and UNDERLINE the importance of lifelong learning in all fields of activity as a precondition that all involved people are able to contribute to sustainable development and a better future;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Chapter I

Objectives, geographical scope and definitions

Article 1

Objectives and principles

1. In accordance with Article 7 of the Carpathian Convention, the objective of the Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development (hereinafter referred to as “the Protocol”) is to maintain the management of land, traditionally cultivated in a sustainable manner, bringing benefits to present and future generations.
2. In order to achieve the above objective, the Parties shall harmonize and coordinate their efforts for integrated land resource management, enhancing integration of environmental

concerns into agricultural policies while improving quality of life, strengthening local economies and communities, and conservation of natural values and cultural heritage.

The Parties shall, therefore, cooperate especially on:

- a) Developing, amending and implementing site specific-rural development strategies characterized by an integrative, inclusive and holistic approach, taking into account the specific conditions of mountains and foothills;
- b) Ensuring and achieving common policies of promotion of endogenous agricultural and rural development potential in less favoured areas;
- c) Developing and designing agricultural policies and instruments that integrate environmental concerns;
- d) Promoting the sustainable and/or extensive agro-environmental practices, land resource management practices and organic production to protect biological and traditional cultural landscape diversity, natural and semi-natural habitats including grasslands and protected areas;
- e) Promoting the conservation and sustainable use of genetic resources for food and agriculture, local breeds of domestic animals, cultivated plant varieties and crop wild relatives;
- f) Establishing gene banks for local varieties as well as promoting the propagation and cultivation of these varieties;
- g) Implementing measures for preserving and promoting traditional farming practices and the related traditional knowledge;
- h) Supporting local agricultural producers in order to develop short food supply chains which stimulate local economy and increase the retentiveness of the region;
- i) Promoting organic production, local farmer markets, artisan food producers, community supported agriculture and other forms of small-scale sustainable food production;
- j) Improving the conservation of traditional rural architecture, infrastructure and rural arts and crafts including regional inventories of them;
- k) Promoting the diversification of livelihood in rural areas particularly through linking agriculture and tourism, as well as the crafting and marketing of local goods, arts and handicrafts;
- l) Strengthening of formal and informal education, advanced training and qualification including intergenerational learning, access to local public services and advisory service;
- m) Promoting of a Carpathian-wide monitoring of the agricultural and rural areas and their socio-economic development;
- n) Developing and/or promoting coordinated scientific research programs and projects;

- o) Developing a transnational network and knowledge exchange platform;
- p) Integrating the objectives for sustainable development of agriculture and rural areas into other sectorial policies;
- q) Enhancing innovations in rural waste and energy management, and promoting smart energy and waste free solutions and systems.

Article 2

Geographical Scope

1. This Protocol applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as “the Carpathians”), as defined by the Conference of the Parties.
2. Each Party may extend the application of this Protocol to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depositary.

Article 3

Definitions

1. “Agritourism” (Farm Tourism, Farm-based tourism, Vacation farms) concerns the stay on a working farm enabling direct interaction between visitors or guests and the farmer/farming family to experience authentic agricultural activities and lifestyle.
2. “Agro-biodiversity” is a sub-set of biodiversity. It is the result of natural selection and inventive breeding developments and the operational practices of farmers, herders and fishers.
3. “Climate smart agriculture” is an integrative approach to address interlinked challenges of food security and climate change that aims at (1) a sustainable increase of productivity, at (2) resilient agricultural and food security systems through climate change adaptation measures and on (3) removing greenhouse gases (mitigation).
4. “Community supported agriculture (CSA)” is a mutual partnership between a farmer and citizens that enable a direct link between the production and consumption of food. Supporters usually cover a farm’s yearly operating budget by purchasing a share of the season’s harvest. In return, the farm supplies seasonal fresh products.
5. “Conference of the Parties (COP)” means the Conference of the Parties to the Carpathian Convention.
6. “Cultural patrimony” is related to the history of a site and consists usually of both a natural or biological and a cultural patrimony.
7. “Diversification in agriculture” is an important risk management strategy of the farmer to generate additional income based on appropriate conditions on or outside the farm.
8. “Enabling environment” is a set of interrelated conditions – such as legal, organisational, fiscal, informational, political, and cultural – which fosters a sustainable and effective engagement of actor’s capacities in development processes.
9. “Endogenous approach” is a new paradigm and a policy concept for endogenous rural development as a symbol for bottom up processes across EU regions for mobilising the locally available natural resources as well as the rural people’s potentials.

10. "Extensive farming" is a farming which uses traditional methods, and requires less labour, investments and external inputs like the application of concentrated forage compared to intensive agro-industrial farming practices.
11. "High nature value (HNV) farming and forestry" is a concept that assesses changes in the extent and condition of agricultural operated areas and forestry land with high natural value in relation to a baseline, which refers on both the respective land cover (farmland and forests) and the associated management activities.
12. "Integrated land resource management" means examining all uses of land in an integrated manner to make the most efficient trade-offs and to link social and economic development with environmental protection and enhancement.
13. "Less favoured areas (LFA)" are areas where agricultural production or activity is more difficult because of natural handicaps, e.g. difficult climatic conditions, steep slopes in mountain areas, or low soil productivity.
14. "Natural habitats" means terrestrial or aquatic areas distinguished by geographic, abiotic and biotic features, whether entirely natural or semi-natural.
15. "Observer" means observer defined under Article 14 paragraph 5 of the Carpathian Convention.
16. "Organic production" is an overall system of farm management and food production that combines best environmental practices, a high level of biodiversity, the preservation of natural resources, the application of high animal welfare standards and a production method in line with the preference of certain consumers for products produced using natural substances and processes.
17. "Parties" means Parties to this Protocol.
18. "Protected areas" are defined as a geographical space, recognised, dedicated and managed, through legal or other effective means, to achieve the long-term conservation of nature with associated ecosystem services and cultural values.
19. "Rural tourism" means a range of tourism activities which take place in the countryside.
20. "Semi-natural habitats" are habitats characterized by extensive agriculture/crops, low intensity farming systems, low impact agriculture, sustainable agricultural systems, high-nature-value farming, systems/habitats, where traditional agricultural systems with a reduced environmental impact or with a certain importance to wildlife species are applied.
21. "Short food supply chains" are an alternative to globally expanding food chains that emphasize innovative re-organisations of food networks, local farming systems or direct sales that aim at re-connecting producers and consumers and re-localising agricultural and food production.
22. "Sustainable Agriculture and Rural Development (SARD)" is the management and conservation of the natural resource base, and the orientation of technological and institutional change so as to ensure the attainment and continued satisfaction of human needs for present and future generations.
23. "Traditional farming practices" are historically developed agricultural techniques to cope with specific site conditions sustainably to provide sufficient and secure yields based on mixed crops that complement one another.
24. "Value chains" identify the full range of activities that economic units undertake to bring a product or a service from its conception to its end use by final consumers.

Chapter II

General Obligations

Article 4

Policies aiming at maintaining, promoting and sustainably developing the agricultural sector and rural areas

1. Each Party shall update and implement policies in its national territory aiming at the maintenance, promotion and sustainable development of the agricultural sector and rural areas, while taking into consideration whenever possible an integrative and endogenous approach and drawing upon good practices developed and implemented by other Parties. The Parties shall consider and utilize coordinated strategies and measures enhancing and strengthening the sustainable management of agricultural land, especially in High Nature Value (HNV) areas, without prejudice to the vital interests of the populations of mountain communities.
2. The Parties shall promote the exchange of information on best practices between governmental institutions and stakeholders that would enable a sustainable endogenous economic development of rural areas.

Article 5

Integration of the objectives of sustainable development of the agricultural sector and rural areas into sectoral policies

The Parties shall promote the integration of the objectives of sustainable agriculture and rural development into other sectoral policies.

Article 6

Participation of regional and local authorities and other stakeholders

Each Party shall take measures, within its existing institutional framework, to facilitate the involvement, coordination and cooperation between relevant institutions, regional and local authorities, local farmers and other stakeholders concerned in developing and implementing policies and the resulting measures for the sustainable development of agriculture and rural areas with the objective to encourage shared responsibility and to enhance synergies.

Article 7

International cooperation

The Parties shall encourage active cooperation among competent institutions and organizations at international level with regard to sustainable agriculture and rural development in the Carpathians, in order to use their expert knowledge for creating expedient solutions to common problems at the most suitable level.

Chapter III

Specific Measures

Article 8

Implementation of site-specific rural development strategies

1. The Parties shall implement sustainable rural development strategies on national level, which consider the site-specific conditions of mountains and foothills, and less favoured areas.
2. Each Party shall facilitate coordination and cooperation among all relevant stakeholders aiming at creating and enabling socio-economic environment for rural innovation and added value networks, in particular between the agricultural sector and other economically relevant sectors in rural areas, like the handicraft, trade, industry, infrastructure and tourist sectors, to capitalize endogenous potentials with an integrated territorial approach.

Article 9

Protection and management of traditional cultural landscapes

1. The Parties shall take measures for the protection and management of traditional cultural landscapes of the Carpathians with outstanding traditional features and of high ecological quality, including the presence of valuable mountain ecosystems, natural and/or valuable semi-natural habitats, in particular grasslands, agro-biodiversity, genetic resources, cultivated plant varieties and the related traditional ecological knowledge.
2. The Parties shall support the maintenance and application of traditional, low-intensity agricultural practices and forms of management of cultural landscapes, traditional ruminants grazing.

Article 10

Integrated land resource management

1. Each Party shall take measures to promote, enhance and foster integrated land resource management, taking also into account the provisions of the other Protocols to the Carpathian Convention.
2. The Parties shall take measures to promote the inclusion and integration of climate smart agriculture, risk management and renewable energies within farming and operational practices of farmers.

Article 11

Promotion of extensive farming and organic production

The Parties shall implement measures to promote and foster agricultural practices for extensive farming and organic production in the Carpathians.

Article 12

Traditional knowledge and practices

The Parties shall take measures for the preservation and promotion of traditional farming practices, small agricultural holdings, cultural landscapes, traditional ecological and agricultural knowledge, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties, sustainable use of wild plants and animals, which represent significant economic and social features of the rural cultural patrimony of the Carpathians.

Article 13

Marketing of typical agricultural and rural products and services

1. The Parties shall adopt measures in their territories and also cooperate at international level to improve the local and European-wide marketing and advertising of agricultural and rural products and services, which are typical for the Carpathian region considering the objectives in accordance with Article 11 paragraphs 1 and 2 of the Tourism Protocol.
2. The Parties shall cooperate on the promotion schemes of high quality standards for products from the Carpathian region.
3. Each Party shall adopt measures to promote and enhance horizontal, vertical and cross-sectoral cooperation along the value chains to integrate many regional actors and to attain the maximum degree of processing in the region, in order to enhance the local and regional added value in those regions.
4. Parties shall promote the development of local food markets, shortening the production and distribution chains, supporting the local and regional economy.

Article 14

Promotion of agritourism and diversification

1. The Parties shall promote sustainable rural tourism and agritourism with the objective to create further reciprocal benefits and cooperation between small farmers, gastronomy and accommodations.
2. The Parties shall promote framework conditions for diversification and measures to enable small farmers to provide alternative services at their farms.

Article 15

Prevention of adverse impacts on air, water, soil, landscape and biological diversity

The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible influences, including cumulative effect, on air, water, soil, landscape and biological diversity of those projects and activities that are likely to have adverse impacts on the Carpathians.

Article 16

Promotion of formal and informal education

1. Each Party shall take measures to create an enabling environment for the promotion of education and intergenerational learning.
2. The Parties shall strengthen cooperation of local and national educational institutions and bodies to extend and to improve education, advanced training and qualification of people from different working areas ("lifelong learning").
3. Parties shall promote education and communication to raise public awareness on local varieties of cultivated plants and animals and on the advantages of local short food supply systems and raise awareness to improve risk management.

Article 17

Coordinated scientific research and trans-boundary exchange of information and experience

1. The Parties shall cooperate on developing, promoting and harmonizing research programs and projects, which help to achieve the objectives of this Protocol.
2. The Parties shall facilitate international cooperation among the scientific institutions with regard to local and regional horizontal and vertical cooperation in the Carpathians, in particular on the harmonization of monitoring systems, the provision and harmonization of databases, and undertaking common research programs and projects in the Carpathians.
3. The Parties shall promote coordinated regional inventories of agricultural practices and cultural landscapes as well as rural cultural traditions and products in the Carpathians.
4. Each Party shall share information on strategies and policies aiming at sustainable agriculture and rural development in the Carpathians with the other Parties of this Protocol.

Article 18

Common programs and projects

Each Party is encouraged to participate, according to its needs and possibilities, in common programs and projects on activities listed under Article 1 paragraphs 1, 2 and 3 of this Protocol jointly undertaken in the Carpathians by the Parties.

Chapter IV

Implementation, Monitoring and Evaluation

Article 19

Implementation

1. Each Party shall undertake appropriate legal and administrative measures for ensuring implementation of the provisions of this Protocol, monitor and evaluate the effectiveness of these measures.
2. Each Party shall explore the possibilities of supporting, through financial measures, the implementation of the provisions of this Protocol.

Article 20

Awareness raising and access to information

1. The Parties shall promote the education, information and awareness raising of the general public regarding the objectives, measures and implementation of this Protocol.
2. The Parties shall ensure access to the information related to the implementation of this Protocol.

Article 21

Meeting of the Parties

1. The Conference of the Parties of the Carpathian Convention shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. The Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but not a Party to this Protocol shall be substituted by a member to be elected by and from the Parties to this Protocol.
4. The Rules of Procedure for the Conference of the Parties shall apply mutatis mutandis to the meeting of the Parties, except as otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
5. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

- (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
- (b) Establish subsidiary bodies or request for international cooperation with excellent institutions as it is deemed necessary for the implementation of this Protocol;
- (c) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
- (d) Exercise other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

Article 22

Secretariat

1. The Secretariat established by Article 15 of the Carpathian Convention shall serve as the Secretariat of this Protocol.
2. Article 15, paragraph 2, of the Carpathian Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.

Article 23

Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Carpathian Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.
2. Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the meetings of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Carpathian Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.
3. When a subsidiary body of the Carpathian Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Carpathian Convention but not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from the Parties to the Protocol.

Article 24

Monitoring of compliance with obligations

1. The Parties shall regularly report to the Conference of the Parties on measures related to this Protocol and the results of the measures taken. The Conference of the Parties shall determine the intervals and format at which the reports must be submitted.
2. Observers may present any information or report on implementation of and compliance with the provisions of this Protocol to the Conference of the Parties and/or to the Carpathian Convention Implementation Committee (hereinafter referred to as the "Implementation Committee").

3. The Implementation Committee shall collect, assess and analyse information relevant to the implementation of this Protocol and monitor the compliance by the Parties with the provisions of this Protocol.
4. The Implementation Committee shall present to the Conference of the Parties recommendations for implementation and the necessary measures for compliance with the Protocol.
5. The Conference of the Parties shall adopt or recommend necessary measures.

Article 25

Evaluation of the effectiveness of the provisions

1. The Parties shall regularly examine and evaluate the effectiveness of the provisions of this Protocol.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may consider the adoption of appropriate amendments to this Protocol where necessary in order to achieve its objectives.
3. The Parties shall facilitate the involvement of the local authorities and other relevant stakeholders in the process under paragraph 1.

Chapter V

Final Provisions

Article 26

Links between the Carpathian Convention and the Protocol

1. This Protocol constitutes a Protocol to the Carpathian Convention within the meaning of its Article 2 paragraph 3 and in accordance with article 7, paragraphs 1, 2 and 6 as well as any other relevant articles of the Carpathian Convention.
2. The Protocol shall be open for signature at the Depositary from 12th of October 2017 to the 12th of October 2018.
3. The provisions of Articles 19, 20, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Carpathian Convention on amendments, entry into force and withdrawal from the Convention and on settlement of disputes shall apply mutatis mutandis to this Protocol. Only a Party to the Carpathian Convention may become Party to this Protocol.

Article 27

Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 28***Depositary***

The Depositary of this Protocol is the Government of Ukraine

The original of the Protocol shall be deposited with the Depositary, which shall distribute certified copies to all Parties.

Done at Lillafüred on the 12th of October 2017, in one original in the English language.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

For the Government of the Czech Republic

For the Government of Hungary

For the Government of the Republic of Poland

For the Government of Romania

For the Government of the Republic of Serbia

For the Government of the Slovak Republic

For the Government of Ukraine

The Government of Romania

signs the Protocol on Sustainable Agriculture and Rural Development (SARD) to the Framework Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians with the following declaration:

“The Government of Romania declares that it interprets Article 2, paragraph 1 of the Protocol, only according to the provisions of and limitations to the Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, done at Kyiv on the 22nd of May 2003.

PŘEKLAD

Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat**SMLUVNÍ STRANY TOHOTO PROTOKOLU**

- V SOULADU se svými úkoly vyplývajícími z Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (dále jen „Karpatské úmluvy“) [Kyjev, 2003] provádět komplexní politiku a spolupracovat na ochraně a udržitelném rozvoji Karpat,
- VĚDOMY SI významu zemědělství a rozvoje venkova pro karpatský region z hlediska hospodářství, sociálních aspektů, životního prostředí, přírodního a kulturního dědictví,
- UVĚDOMUJÍCE SI nejrůznější přírodní, místní zdroje karpatských zemí, jejich venkovské skutečnosti a specifčnosti a různorodost zemědělských postupů,
- USILUJÍCE o prosazování opatření a programů, které využívají potenciál zemědělství a venkovských oblastí ke snížení chudoby venkova, zajišťují a diverzifikují příjem místního obyvatelstva, udržují životaschopnost venkovských regionů a zvyšují kvalitu života tak, aby do těchto horských oblastí přilákaly obyvatelstvo, které zde bude žít a zajišťovat produkci s využitím místních obnovitelných zdrojů,
- V SOULADU s ustanoveními Karpatské úmluvy, např. článku 7 o udržitelném zemědělství a lesním hospodářství, článku 4 o ochraně a udržitelném využívání biologické a krajinné rozmanitosti a článku 11 o kulturním dědictví a tradičních znalostech,
- BEROUCE V ÚVAHU Společnou zemědělskou politiku Evropské unie a cíle dosáhnout potravinové bezpečnosti, zlepšit výživu a prosazovat udržitelné zemědělství v rámci Cílů udržitelného rozvoje na období 2015–2030,
- OCEŇUJÍCE snahy a výsledky v rámci Rady Evropy zaměřené na podporu socioekonomicky životaschopných venkovských oblastí a zachovávající zemědělské činnosti prostřednictvím opatření v rámci politiky soudržnosti Evropské unie a konkrétních agroenvironmentálních opatření a kompenzačních plateb pro zemědělství v horských oblastech,
- USILUJÍCE o zajištění účinnějšího provádění stávajících právních nástrojů a vycházejíce z mezinárodních programů,
- PŘIHLÍŽEJÍCE ke skutečnosti, že v úsilí podporovat a zachovat udržitelný rozvoj v zemědělském sektoru s integrujícím přístupem v karpatských venkovských oblastech nemůže uspět pouze jedna země a že toto úsilí vyžaduje nadregionální a nadnárodní spolupráci,

- VĚDOMY SI výzev souvisejících s dopady změny klimatu, např. změn v četnosti a závažnosti období sucha, povodní, extrémních meteorologických jevů či snížení potravinové bezpečnosti a zajištění dodávek vody,
- UZNÁVAJÍCE potřeby a zájmy horských zemědělců a specifickou zemědělského podnikání a životy v horských oblastech,
- VĚDOMY SI mnoha hrozeb vyvolaných dopady globálních změn, včetně nárůstu nebo posílení stávajících bariér pro zpracování a prodej typických produktů na globálních trzích,
- UZNÁVAJÍCE rozmanitost zemědělských postupů napříč karpatskými zeměmi i v nich samotných,
- VĚDOMY SI ekonomické, ekologické a sociální důležitosti chovu přežvýkavců a zachování a zlepšení kvality horských pastvin a luk,
- UZNÁVAJÍCE potenciální úlohu zemědělství pro předcházení erozi a degradaci půdy a jeho podíl na řízení rizik a jeho úlohu při zachování kvality a kvantity zásob povrchových a podzemních vod,
- VĚDOMY SI společné povahy současných a budoucích výzev pro zemědělské činnosti a postupy i pro venkovské oblasti a přidané hodnoty přeshraniční spolupráce při výměně zkušeností v rámci celé karpatské oblasti pro přístup na globální trhy s potravinami,
- VĚDOMY SI, jak důležité je vyvarovat se toho, aby se horské oblasti vylidňovaly a mladé generace opouštěly zemědělství,
- USILUJÍCE o spolupráci na udržitelném rozvoji zemědělství a venkovských oblastí na základě místních zdrojů s cílem chránit tradiční postupy, znalosti a druhy živočichů a rostlin, ochránit kulturní krajinu a posilovat a prosazovat trvalý hospodářský pokrok,
- ZDŮRAZŇUJÍCE a PODRTRHUJÍCE důležitost celoživotního učení ve všech oblastech činnosti jako předpoklad pro to, aby byly všechny zúčastněné strany schopny přispívat k udržitelnému rozvoji a k lepší budoucnosti,

SE DOHODLY NA NÁSLEDUJÍCÍM:

Kapitola I

Cíle, geografický rámec působnosti a definice

Článek 1

Cíle a principy

1. V souladu s článkem 7 Karpatské úmluvy je cílem Protokolu o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova (dále jen „Protokolu“) zachovat péči o půdu, obdělávanou tradičními udržitelnými způsoby, a přinášet tak užitek současným a budoucím generacím.
2. Za účelem dosažení výše uvedeného cíle smluvní strany harmonizují a koordinují svá úsilí o integrovanou péči o půdní fond a podporují začlenění environmentálních hledisek do

zemědělských politik při současném zvyšování kvality života, posilování místních ekonomik a komunit a ochraně přírodních hodnot a kulturního dědictví;

3. Smluvní strany proto spolupracují zejména na:

- a) rozvíjení, změnách a provádění strategií rozvoje venkova specifických pro danou oblast, charakterizovaných integrujícím, inkluzivním a holistickým přístupem, přihlížejíce ke specifickým podmínkám horských a podhorských oblastí;
- b) zajišťování a dosahování společných politik prosazování endogenního potenciálu zemědělství a rozvoje venkova v méně příznivých oblastech;
- c) rozvíjení a navrhování zemědělských politik a nástrojů, které začleňují environmentální hlediska;
- d) prosazování udržitelných nebo extenzivních agroenvironmentálních postupů, postupů v oblasti péče o půdní fond a ekologické produkce s cílem chránit biologickou rozmanitost a rozmanitost tradiční kulturní krajiny, přírodní a polopřírodní stanoviště včetně travních porostů a chráněných oblastí;
- e) prosazování ochrany a udržitelného využívání genetických zdrojů pro potravinářství a zemědělství, místních plemen domácích zvířat, odrůd pěstovaných plodin a planě rostoucích odrůd příbuzných pěstovaným odrůdám;
- f) zřizování genových bank pro místní odrůdy a na podpoře množení a pěstování těchto odrůd;
- g) zavádění opatření pro zachování a prosazování tradičních zemědělských postupů a souvisejících tradičních znalostí;
- h) prosazování místních zemědělských výrobců s cílem rozvíjet krátké dodavatelské řetězce u potravin, které jsou stimulem pro místní ekonomiku a zvyšují udržitelnost regionu;
- i) prosazování ekologické produkce, místních farmářských trhů, řemeslných výrobců potravin, komunitou podporovaného zemědělství a dalších forem udržitelné výroby potravin v malém měřítku;
- j) zlepšování ochrany tradiční venkovské architektury, infrastruktury a venkovského umění a řemesel včetně jejich regionálních inventářů;
- k) prosazování diverzifikace zdrojů obživy ve venkovských oblastech především prostřednictvím vytváření vazeb mezi zemědělstvím a cestovním ruchem či výrobou a prodejem místního zboží, uměleckých, řemeslných a rukodělných výrobků;
- l) posilování formálního a neformálního vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání a kvalifikací včetně mezigeneračního učení, přístupu k místním veřejným službám a poradenským službám;
- m) prosazování celokarpatského monitorování zemědělských a venkovských oblastí a jejich socioekonomického rozvoje;

- n) rozvíjení nebo prosazování koordinovaných vědecko-výzkumných programů a projektů;
- o) budování nadnárodní sítě a platformy pro výměnu znalostí;
- p) začleňování cílů udržitelného rozvoje zemědělství a venkovských oblastí do dalších sektorových politik;
- q) posilování inovací v oblasti nakládání s venkovskými odpady a energií a prosazování inteligentní energetiky a bezodpadových řešení a systémů.

Článek 2

Geografický rámec působnosti

1. Tento Protokol se vztahuje na karpatský region (dále jen „Karpaty“), jak jej vymezila konference smluvních stran.
2. Každá smluvní strana může rozšířit působnost tohoto Protokolu na další části svého území prohlášením učiněným u depozitáře.

Článek 3

Definice

1. „Agroturistikou“ (faremní turistikou, turistikou založenou na farmách, prázdninovými farmami) se rozumí pobyt na fungující farmě, který umožňuje přímou interakci mezi návštěvníky nebo hosty a zemědělcem / rodinou zemědělce s cílem zažít autentické zemědělské činnosti a životní styl.
2. „Agrobiodiverzita“ je podsoubor biodiverzity. Je to výsledek přirozeného výběru a tvůrčích výsledků šlechtění a provozních postupů zemědělců, pastevců a rybářů.
3. „Zemědělské hospodaření zohledňující klimatickou změnu“ je integrující přístup k řešení propojených výzev v oblasti potravinové bezpečnosti a změny klimatu, jehož cílem je (1) udržitelné zvyšování produktivity, (2) odolné systémy zemědělství a potravinové bezpečnosti, jichž je dosaženo prostřednictvím opatření pro přizpůsobení se změně klimatu a (3) odstraňování skleníkových plynů (zmírňování změny klimatu).
4. „Komunitou podporované zemědělství“ je vzájemným partnerstvím mezi zemědělcem a občany, umožňující přímou vazbu mezi výrobou a spotřebou potravin. Podporovatelé obvykle hradí roční provozní rozpočet farmy tím, že si zakoupí podíl na sklizni dané sezóny. Na oplátku pak farma své podporovatele zásobuje sezónními čerstvými produkty.
5. „Konferencí smluvních stran“ se rozumí konference smluvních stran Karpatské úmluvy.
6. „Kulturní dědictví“ souvisí s historií dané lokality a obvykle zahrnuje přírodní, nebo biologické a kulturní dědictví.
7. „Diverzifikace v zemědělství“ je důležitou strategií řízení rizik zemědělce s cílem vytvořit další příjem na základě vhodných podmínek na farmě nebo mimo ni.
8. „Aktivizující prostředí“ je souborem vzájemně provázaných podmínek – např. zákonných, organizačních, fiskálních, informačních, politických a kulturních – které podporují udržitelné a účinné zapojení kapacit aktérů do procesů rozvoje.

9. „Endogenní přístup” je nové paradigma a politická koncepce pro rozvoj venkova zevnitř jako symbol procesů zdola nahoru napříč regiony EU za účelem mobilizace přírodních zdrojů dostupných v daném místě, jakož i potenciálu obyvatel venkova.
10. „Extenzivní hospodaření” je hospodaření, které využívá tradičních metod a je méně náročné na pracovní sílu, investice a vnější vstupy jako je např. používání koncentrovaného krmiva než intenzivní zemědělsko-průmyslové postupy hospodaření.
11. Zemědělství a lesnictví s „vysokou přírodní hodnotou” je koncepce, která posuzuje změny v rozsahu a stavu zemědělsky obhospodařovaných oblastí a lesní půdy s vysokou přírodní hodnotou ve vztahu k výchozímu stavu, která se vztahuje jak k příslušnému zemskému pokryvu (zemědělské půdě a lesům), tak k související činnosti hospodaření.
12. „Integrovanou péčí o půdní fond” se rozumí prozkoumání všech způsobů využití půdy integrovaným způsobem s cílem dosáhnout co nejučinnějších kompromisů a provázat sociální a ekonomický rozvoj s ochranou a zlepšováním životního prostředí.
13. „Méně příznivé oblasti” jsou oblasti, v nichž jsou zemědělská výroba nebo činnosti obtížnější z důvodu přírodních znevýhodnění, např. náročných klimatických podmínek, strmých svahů v horských oblastech nebo nízké produktivity půdy.
14. „Přírodními stanovišti” se rozumí přírodní nebo polopřírodní suchozemské nebo vodní oblasti vymezené zeměpisnými, abiotickými a biotickými znaky.
15. „Pozorovatelem” se rozumí pozorovatel definovaný v článku 14 odstavci 5 Karpatské úmluvy.
16. „Ekologická produkce” je celkový systém řízení zemědělského podniku a produkce potravin, který spojuje osvědčené environmentální postupy, vysokou úroveň biologické rozmanitosti, ochranu přírodních zdrojů, uplatňování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat a způsob produkce v souladu s požadavky těch spotřebitelů, kteří upřednostňují produkty získané za použití přírodních látek a procesů.
17. „Smluvními stranami” se rozumí smluvní strany tohoto Protokolu.
18. „Chráněné oblasti” jsou definovány jako zeměpisný prostor, uznávaný, vyčleněný a řízený prostřednictvím zákonných nebo jiných účinných prostředků tak, aby bylo dosaženo dlouhodobé ochrany přírody a souvisejících služeb ekosystému a kulturních hodnot.
19. „Venkovským cestovním ruchem” se rozumí celá škála činností cestovního ruchu, které se odehrávají na venkově.
20. „Polopřírodní stanoviště” jsou stanoviště charakterizovaná extenzivním zemědělstvím/plodinami, nízko-intenzivními zemědělskými systémy, zemědělstvím s nízkými dopady, udržitelnými zemědělskými systémy, zemědělstvím s vysokou přírodní hodnotou, systémy/stanovišti, v nichž jsou uplatňovány tradiční zemědělské systémy mající snížený environmentální dopad nebo mající určitý význam pro druhy planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.
21. „Krátké dodavatelské řetězce potravin” jsou alternativou ke globálně se šířícím potravinovým řetězcům. Zdůrazňují inovativní reorganizaci potravinových sítí, místní systémy hospodaření nebo přímý prodej. Jejich cílem je znovu navázat spojení mezi výrobcí a spotřebiteli a zemědělskou a potravinářskou výrobu vrátit na místní úroveň.
22. „Udržitelným zemědělstvím a rozvojem venkova” se rozumí řízení a ochrana základny přírodních zdrojů a orientace technologické a institucionální změny takovým směrem, aby bylo zajištěno dosažení a neustálé uspokojování lidských potřeb současných i budoucích generací.

23. „Tradiční postupy hospodaření“ jsou v průběhu historie vyvinuté zemědělské metody, které umožňují vypořádat se udržitelným způsobem se specifickými podmínkami dané lokality s cílem poskytnout dostatečné a zajištěné výnosy založené na míšení plodin, které se vzájemně doplňují.
24. „Hodnotové řetězce“ identifikují kompletní škálu činností prováděných hospodářskými jednotkami tak, aby dovedly výrobek nebo službu od jejího vzniku ke konečnému použití konečným spotřebitelem.

Kapitola II

Obecné závazky

Článek 4

Politiky zaměřené na zachování, prosazování a udržitelný rozvoj zemědělského sektoru a venkovských oblastí

1. Každá smluvní strana aktualizuje a provádí na svém území politiky zaměřené na zachování, prosazování a udržitelný rozvoj zemědělského sektoru a venkovských oblastí, přičemž zohlední, kdykoli je to možné, integrační a endogenní přístup a vychází ze správných postupů vypracovaných a prováděných jinými smluvními stranami. Smluvní strany zváží a využijí koordinované strategie a opatření podporující a posilující udržitelnou péči o zemědělskou půdu, zejména o oblastech s vysokou přírodní hodnotou, aniž jsou dotčeny životně důležité zájmy obyvatelstva horských komunit.
2. Smluvní strany prosazují výměnu informací o osvědčených postupech mezi vládními institucemi a zainteresovanými stranami, která by umožnila udržitelný endogenní hospodářský rozvoj venkovských oblastí.

Článek 5

Začlenění cílů udržitelného rozvoje zemědělského sektoru a venkovských oblastí do sektorových politik

Smluvní strany se zasadí o začlenění cílů udržitelného zemědělství a rozvoje venkova do jiných sektorových politik.

Článek 6

Účast regionálních a místních orgánů a dalších zainteresovaných stran

Každá smluvní strana přijme opatření, v rámci svého stávajícího institucionálního rámce, za účelem usnadnit zapojení, koordinaci a spolupráci příslušných institucí, regionálních a místních orgánů, místních zemědělců a dalších zainteresovaných stran při přijímání a provádění politik a výsledných opatření pro udržitelný rozvoj zemědělství a venkovských oblastí s cílem podpořit sdílenou odpovědnost a posílit synergie.

Článek 7

Mezinárodní spolupráce

Smluvní strany podpoří aktivní spolupráci mezi příslušnými institucemi a organizacemi na mezinárodní úrovni s ohledem na udržitelné zemědělství a rozvoj venkova v Karpatech za účelem využití jejich odborných znalostí při hledání vhodných řešení společných problémů na nejhodnější úrovni.

Kapitola III

Specifická opatření

Článek 8

Provádění strategií rozvoje venkova specifických pro danou lokalitu

1. Smluvní strany budou provádět takové strategie udržitelného rozvoje venkova na vnitrostátní úrovni, které zohlední specifické podmínky horských a podhorských oblastí a méně příznivých oblastí.
2. Každá smluvní strana usnadní koordinaci a spolupráci mezi všemi příslušnými zainteresovanými stranami s cílem vytvořit a umožnit vznik socioekonomického prostředí pro venkovské sítě inovací a přidané hodnoty, zejména mezi zemědělským sektorem a dalšími sektory důležitými pro hospodářství venkovských oblastí, např. sektorem rukodělné výroby, obchodu, průmyslu, infrastruktury a cestovního ruchu, za účelem využití endogenního potenciálu s pomocí integrovaného územního přístupu.

Článek 9

Ochrana tradiční kulturní krajiny a péče o ni

1. Smluvní strany přijmou opatření na ochranu a péči o tradiční kulturní krajinu Karpat s mimořádnými tradičními prvky a s vysokou ekologickou kvalitou, včetně přítomnosti cenných horských ekosystémů, přírodních nebo cenných polopřírodních stanovišť, zejména pak travních porostů, agrobiodiverzity, genetických zdrojů, odrůd pěstovaných plodin a s tím souvisejících tradičních znalostí v oblasti ekologie.
2. Smluvní strany podpoří zachování a uplatňování tradičních, nízko-intenzivních zemědělských postupů a forem péče o kulturní krajinu, tradiční pastvu přežvýkavců.

Článek 10

Integrovaná péče o půdní fond

1. Každá smluvní strana přijme opatření k prosazování, podpoře a posílení integrované péče o půdní fond, přičemž bude přihlížet rovněž k ustanovením ostatních protokolů ke Karpatské úmluvě.
2. Smluvní strany přijmou opatření k prosazování zařazení a začlenění zemědělského hospodaření zohledňujícího klimatickou změnu, řízení rizik a využívání obnovitelných zdrojů energie do zemědělských a provozních postupů zemědělců.

Článek 11

Prosazování extenzivního zemědělství a ekologické produkce

Smluvní strany budou provádět opatření k prosazování a podpoře zemědělských postupů pro extenzivní zemědělství a ekologickou produkci v Kárpatech.

Článek 12

Tradiční znalosti a postupy

Smluvní strany přijmou opatření k zachování a prosazování tradičních zemědělských postupů, malých zemědělských podniků, kulturní krajiny, tradičních znalostí v oblasti ekologie a zemědělství, místních plemen domácích zvířat a odrůd pěstovaných plodin, udržitelného využívání planě rostoucí rostlin a volně žijících živočichů, které představují významné ekonomické a sociální prvky venkovského kulturního dědictví Karpat.

Článek 13

Marketing typických zemědělských a venkovských produktů a služeb

1. Smluvní strany přijmou opatření na svých územích a dále spolupracují na mezinárodní úrovni s cílem zlepšit místní a celoevropský marketing a reklamu zemědělských a venkovských výrobků a služeb typických pro karpatský region s ohledem na cíle v souladu s článkem 11 odstavce 1 a 2 Protokolu o cestovním ruchu.
2. Smluvní strany budou spolupracovat na programech propagace vysokých standardů kvality výrobků z karpatského regionu.
3. Každá smluvní strana přijme opatření k prosazování a posilování horizontální, vertikální a mezisektorové spolupráce v celém hodnotovém řetězci za účelem začlenění mnoha regionálních aktérů a dosažení nejvyššího možného stupně zpracování v regionu s cílem zvýšit místní a regionální přidanou hodnotu v těchto regionech.
4. Smluvní strany podpoří rozvoj místních trhů s potravinami, zkracování výrobních a distribučních řetězců, posilování místní a regionální ekonomiky.

Článek 14

Podpora agroturistiky a diverzifikace

1. Smluvní strany podpoří udržitelný cestovní ruch a agroturistiku ve venkovských oblastech s cílem vytvořit další oboustranné přínosy a zahájit spolupráci mezi drobnými zemědělci a subjekty působícími v oblasti gastronomie a ubytovacích služeb.
2. Smluvní strany podpoří rámcové podmínky pro diverzifikaci a opatření umožňující drobným zemědělcům poskytovat na svých farmách alternativní služby.

Článek 15

Předcházení nepříznivým dopadům na ovzduší, vodu, půdu, krajinu a biologickou rozmanitost

Smluvní strany uplatní zásady předběžné opatrnosti a preventivních opatření tím, že posoudí a zohlední možné vlivy, včetně kumulativního účinku, na ovzduší, vodu, půdu, krajinu a biologickou rozmanitost, takových projektů a činností, které pravděpodobně budou mít nepříznivé dopady na Karpaty.

Článek 16

Podpora formálního a neformálního vzdělávání

1. Každá smluvní strana přijme opatření k vytvoření aktivizujícího prostředí, které pomáhá podporovat vzdělávání a mezigenerační učení.
2. Smluvní strany posílí spolupráci místních a národních vzdělávacích institucí a orgánů za účelem rozšíření a zlepšení vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání a kvalifikací pracovníků z různých oborů činnosti („celoživotní učení“).
3. Smluvní strany budou podporovat vzdělávání a komunikaci ke zvyšování povědomí veřejnosti o místních odrůdách pěstovaných plodin a plemenech chovaných zvířat a o výhodách systémů místních krátkých dodavatelských řetězců u potravin a zvyšování povědomí s cílem zlepšit řízení rizik.

Článek 17

Koordinovaný vědecký výzkum a přeshraniční výměna informací a zkušeností

1. Smluvní strany budou spolupracovat na rozvoji, podpoře a harmonizaci výzkumných programů a projektů, které napomáhají dosažení cílů tohoto Protokolu.
2. Smluvní strany umožní mezinárodní spolupráci vědeckých institucí, s ohledem na místní a regionální horizontální a vertikální spolupráci v Karpatech, zejména pokud jde o harmonizaci systému monitorování, zajištění a harmonizaci databází a realizaci společných výzkumných programů a projektů v Karpatech.
3. Smluvní strany podpoří koordinované regionální inventáře zemědělských postupů a kulturních krajin, jakož i kulturních tradic a výrobků venkovských oblastí v Karpatech.
4. Každá smluvní strana bude s ostatními smluvními stranami tohoto Protokolu sdílet informace o strategiích a politikách zaměřených na udržitelné zemědělství a rozvoj venkova v Karpatech.

Článek 18

Společné programy a projekty

Všechny smluvní strany se vyzývají k účasti, v souladu se svými potřebami a možnostmi, na společných programech a projektech zahrnujících činnosti uvedené v článku 1 v odstavcích 1, 2 a 3 tohoto Protokolu, společně realizovaných smluvními stranami v Karpatech.

Kapitola IV

Provádění, monitorování a hodnocení

Článek 19

Provádění

1. Každá smluvní strana přijme příslušná právní a správní opatření k zajištění provádění ustanovení tohoto Protokolu, monitoruje a vyhodnocuje účinnost těchto opatření.
2. Každá smluvní strana prozkoumá možnosti, jak prostřednictvím finančních opatření podpořit provádění ustanovení tohoto Protokolu.

Článek 20

Zvyšování povědomí veřejnosti a přístup k informacím

1. Smluvní strany podpoří vzdělávání, informování a zvyšování povědomí široké veřejnosti o cílech, opatřeních a provádění tohoto Protokolu.
2. Smluvní strany zajistí přístup k informacím souvisejícím s prováděním tohoto Protokolu.

Článek 21

Zasedání smluvních stran

1. Konference smluvních stran Karpatské úmluvy slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu.
2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto Protokolu, se mohou konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu zúčastnit jako pozorovatelé. Pokud konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, pak rozhodnutí podle tohoto Protokolu přijímají pouze ty smluvní strany, které jsou zároveň smluvními stranami tohoto Protokolu.
3. Pokud konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, pak bude kterýkoli člen předsednictva konference smluvních stran zastupující smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však není smluvní stranou tohoto Protokolu, nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami tohoto Protokolu a bude z některé ze smluvních stran tohoto Protokolu.
4. Jednací řád konference smluvních stran se použije obdobně pro zasedání smluvních stran, s výjimkou případů, kdy konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu rozhodne na základě konsensu jinak.
5. První zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu svolá Sekretariát společně s prvním zasedáním konference smluvních stran, které je plánováno po vstupu tohoto Protokolu v platnost. Následná řádná zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu se konají společně s řádnými zasedáními konference smluvních stran, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu nerozhodne jinak.
6. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu přijímá v rámci svého mandátu rozhodnutí nezbytná k podpoře účinného provádění tohoto Protokolu. Vykonává funkce svěřené jí tímto Protokolem a:
  - (a) vydává doporučení v jakýchkoli záležitostech nezbytných k provádění tohoto Protokolu;
  - (b) zřizuje pomocné orgány nebo žádá o mezinárodní spolupráci s vynikajícími institucemi, pokud je to považováno za nezbytné pro provádění tohoto Protokolu;

(c) projednává a přijímá, dle potřeby, změny tohoto Protokolu a doplňky k tomuto Protokolu, které jsou považovány za nezbytné pro provádění tohoto Protokolu; a

(d) vykonává jiné funkce, které mohou být požadovány pro provádění tohoto Protokolu.

Článek 22

Sekretariát

1. Sekretariát ustanovený článkem 15 Karpatské úmluvy slouží jako sekretariát tohoto Protokolu.
2. Článek 15 odstavec 2 Karpatské úmluvy o funkcích sekretariátu se použije obdobně pro tento Protokol.

Článek 23

Pomocné orgány

1. Kterýkoliv pomocný orgán ustanovený Karpatskou úmluvou nebo podle Karpatské úmluvy může, na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, sloužit pro potřeby tohoto Protokolu, v kterémžto případě zasedání smluvních stran určí, které funkce bude tento orgán vykonávat.
2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto Protokolu, se mohou jako pozorovatelé účastnit zasedání kteréhokoli z těchto pomocných orgánů. Pokud pomocný orgán Karpatské úmluvy slouží jako pomocný orgán tohoto Protokolu, rozhodnutí podle tohoto Protokolu budou přijímána pouze smluvními stranami tohoto Protokolu.
3. Pokud pomocný orgán Karpatské úmluvy vykonává své funkce v záležitostech týkajících se tohoto Protokolu, kterýkoli člen předsednictva tohoto pomocného orgánu zastupujícího smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však současně není smluvní stranou tohoto Protokolu, bude nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami tohoto Protokolu z některé ze smluvních stran tohoto Protokolu.

Článek 24

Monitorování dodržování závazků

1. Smluvní strany pravidelně podávají zprávu konferenci smluvních stran o opatřeních týkajících se tohoto Protokolu a o výsledcích přijatých opatření. Konference smluvních stran stanoví lhůty a formát pro předkládání zpráv.
2. Pozorovatelé mohou předložit konferenci smluvních stran nebo Výboru pro provádění Karpatské úmluvy (dále jen „Výbor pro provádění“) jakékoliv informace nebo zprávy o provádění a dodržování ustanovení tohoto Protokolu.
3. Výbor pro provádění shromažďuje, posuzuje a analyzuje informace důležité pro provádění tohoto Protokolu a monitoruje dodržování ustanovení tohoto Protokolu smluvními stranami.
4. Výbor pro provádění předkládá konferenci smluvních stran doporučení pro provádění a nezbytná opatření pro dodržování tohoto Protokolu.
5. Konference smluvních stran přijímá nebo doporučuje nezbytná opatření.

Článek 25

Vyhodnocování účinnosti ustanovení

1. Smluvní strany pravidelně kontrolují a vyhodnocují účinnost ustanovení tohoto Protokolu.
2. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu může zvážit přijetí příslušných změn a doplňků tohoto Protokolu, pokud jsou nezbytné pro dosažení jeho cílů.
3. Smluvní strany umožňují zapojení místních orgánů a dalších relevantních zainteresovaných stran do procesu podle odstavce 1.

Kapitola V

Závěrečná ustanovení

Článek 26

Vztah mezi Karpatskou úmluvou a tímto Protokolem

1. Tento Protokol je protokolem ke Karpatské úmluvě ve smyslu jejího článku 2 odstavce 3 a v souladu s článkem 7 odstavci 1, 2 a 6 i všemi dalšími příslušnými články Karpatské úmluvy.
2. Protokol bude otevřen k podpisu u depozitáře od 12 října 2017 do 12 října 2018.
3. Ustanovení článků 19, 20, 21 odstavců 2 až 4 a článku 22 Karpatské úmluvy o změnách a doplňcích, vstupu v platnost a odstoupení od této úmluvy a o řešení sporů se použijí obdobně pro tento Protokol. Pouze smluvní strana Karpatské úmluvy se může stát smluvní stranou tohoto Protokolu.

Článek 27

Výhrady

K tomuto Protokolu nelze učinit žádné výhrady.

Článek 28

Depozitář

Depozitářem tohoto Protokolu je vláda Ukrajiny.

Originál tohoto Protokolu bude uložen u depozitáře, který předá ověřené kopie všem smluvním stranám.

Vyhotoveno v Lillafüred dne 12. října 2017, v jediném vyhotovení v anglickém jazyce.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocnění k tomuto účelu, podepsali tento Protokol.

Za vládu České republiky

Za vládu Maďarska

Za vládu Polské republiky

Za vládu Rumunska

Za vládu Srbské republiky

Za vládu Slovenské republiky

Za vládu Ukrajiny

Vláda Rumunska

podepisuje Protokol o udržitelném zemědělství a rozvoji venkova k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat s následujícím prohlášením:

Vláda Rumunska prohlašuje, že vykládá článek 2 odstavec 1 tohoto Protokolu pouze v souladu s ustanoveními a omezeními Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, vyhotovené v Kyjevě dne 22. května 2003.

8 591449 038027

ISSN 1801-0393

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – Walstead Moraviapress s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@walstead-moraviapress.com. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2019 činí 5 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** Walstead Moraviapress s. r. o., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky – knihkupci – 516 205 175, e-mail – sbirky@walstead-moraviapress.com. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Brno:** Ing. Jirí Hrazdil, Vranovská 16, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Obchodní galerie IBC (2. patro), Příkop 6; **Cheb:** ĚFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Olomouc:** Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Pardubice:** ABONO s. r. o., Sportovců 1121; **Plzeň:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 3:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Řípská 23; **Praha 4:** Tiskárna Ministerstva vnitra, Bartůňkova 4; **Praha 9:** DOVOŽ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebohostická 5, tel.: 283 872 605; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, KARTOON, s. r. o., Klášská 3392/37 – vazby sbírek tel. a fax: 475 501 773, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. čísle 516 205 175. **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.